

35

Σταυρός-Ίωάννης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Ερωτ. 11 9/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Σει. 1969/29-1-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Σταυρός.....
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ,
Νομοῦ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΟΥ.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Σωτήριος
Κουβαρῶς Σπυρ, ἐπάγγελμα Θηροποιοῦ καὶ βοσκῆς, ἔτη 40
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Σταυρός - Ἰθάκη.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον παιδιάθεν.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἀπὸ τῶν πατέρων τοῦ ἀνωτέρω
Σπυρίδωνα Σπυρ Κουβαρῶν, ἑταῖον
ἡλικία : 70 ἐτῶν γραμματικαὶ γνώσεις ἀπόφοιτος Δημοτι-
κοῦ (6/τάσιον) Σχολ., τόπος καταγωγῆς Σταυρός -
Ἰθάκη, ἐπαγγελματικὸς Ἀγρότης.....

β) ἀνελθὼν ἐκ τῆς Κουβαρῶν, πρὶν 60
ἔτη ἀποφοιτῆς Δημοτ. Σχολεῖον - οἰκιστὴς
γ. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; τὰ γούρματα διὰ σποράν καὶ
ὀρεῖνὰ κτήνη διὰ βοσκάν.....

Ἐπὶ ἧσιν αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ἐνηλλάσσον χωρίζονται.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
εἰς φυσικὰ πρόσωπα.....

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ;

Ναί κατ' ἑξῆς.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

οἱ ἀλλεῖς τοὶ μόνον εἰς τὴν γεωργίαν, εἰς ἐκείνους ἀσχολοῦνται καὶ τὴν κτηνοτροφίαν
2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους, ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰς ἐν μὲν κτήμα 400 στρεμμάτων, εἰργάζοντο καὶ μισθωτάδες κατ' ὄνομα*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *μισακάτορες, ὅτι οἱ κοινωνικὴ των θέσις ὅτι οἱ ἐνδομοι μικροεργαταί, ὡς ἀνεύρεται*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *Εἰς εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἔχρηται, ὁμοιομοιότητα ὅτις εἰς τὴν ἐχρηστούμενη*

γυναῖκες, ἀμειβόμεναι εἰς ἐχρηστούμενη (μισακάτορες) προερχομένη ἐκ τοῦ τόπου μας

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ὄχι*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *οἱ ἀλλεῖς τοὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν (ὡς ὁφθαλμῶν-Ἀμερικανῶν) Ἐλαχιστοὶ εἰς Ἀχαΐαν*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Εἰς ἐργαταί καὶ εἰς ἐξωτερικὴν καὶ ὅλην ἔτι ἐν τῷ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐποχικῶς*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Με ζωϊκῶν κόπων (αἰγοπροβάτων - ὄνοι - ἔφηνοι)
καὶ τ.ε. καῦσιν τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν
θερισμόν.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Μειὰς τοῦ 1946-47.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ἄρ. τοῦ 1935 τοῦ αἰμαρῶν ἄροτρον. Τὸ μηχανικὸν (μικρὸν τρακτέρ) τοῦ 1969

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Τὸ αἰμαρῶν ἄροτρον ἦτο μανόμετρον κατὰ κεντρικὸν καὶ Ἀγγελοχίαν (Καρβούρα)

καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ σπορὰν δημητριακῶν καὶ ὅσα τὰν ἐξακολουθεῖν (ὀργώματα).

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Γενί (ὀνίον) 4. Σταθάρι 7. Σπείθι 10. ....

2. Χερσὶν 5. ~~ὀνίον~~ 8. Ζέρματ

3. Ζυγὸς 6. Φτέρν 9. Ἀλεξροπόδα (4)

Ἀλέτρι

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ τοῦ 1969

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ὄχι

Σημ. Οἱ ἀριθμοὶ ἀναγρῶν, ἀφορῶν τῶν
ἰδικῶν μὴ ἀριθμῶν εἰς τὸ ἀλῆτρι

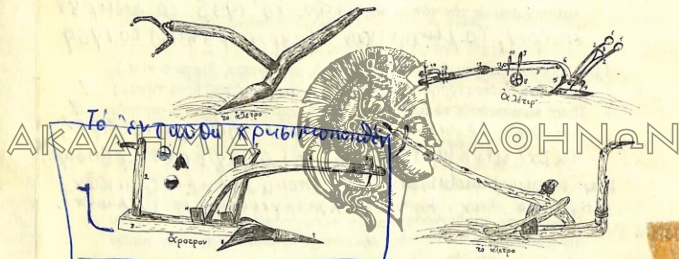

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....^ν ΟΧΙ

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ.....^ν ΟΧΙ

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον τὸ κατεβυέναν οἱ ζυγοὶ τοῦ τόπου. Σήμερον δὲν πρὸς διμωσιεῖται, λόγῳ τοῦ ὅγκου τὸν καὶ τοῦ βάρους τὸν

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <u>ΧΕΡΟΥΛΙ</u>	6. <u>Σταβάρη</u>	11.
2. <u>ὀκεχετός</u>	7. <u>Ἀποωεραστήκη</u>	12.
3. <u>Φερέα</u>	8. <u>Φερέα</u>	13.
4. <u>Σφίνες</u>	9. <u>Γ.Ε.Ν.Ι.</u>	14.
5. <u>Σπάθην</u>	10.	15.

⁽¹⁾ Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

Διαφορὰ εἰκότως ἔχει τὸ γινώσκον μᾶλλον
α) ὁ ὀκεχετός (γινώσκων) ἦτο « μονοκόμματος »
καὶ ὁ τὸ φερέν ἦτο γυνή.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Μιᾶς μορφῆς γάρ τοῦ πετρώδους καὶ ὁμοιομορφῶν τοῦ ἐδάφους. Ἐνταῦθα δὲ ὅζον διὰ νὰ ἀποδείξωμ τὰς προεκρινέας ἐ τοῦ γίδου.

οὐ γὰρ ὁντοσμως.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; - ὀρθογώνιον

παρὰλληλεπίπλευρον, ῥαβδωτὸν, ὀρθογώνιον.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

σπάθη

ἐξ τῶ ξύλου ἄροτρα ἦτο ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.).....

πριόνι, σκεπάρνι, ἀρίδι, σκαρπελλο, ξυλοφάει... ὁ ἀρνάριος.

ἀρνάριος

ρινι ἢ ξυλοφάει (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *βόες, ἵπποι, κύνες, ἐριφάνοι, σπανίως δὲ καὶ ὄνοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Πρὸ τοῦ 1920 δύο βόες, μετὰ τοῦ 1920 καὶ εἰς ἵππος.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Ναί.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λοῦρα, ζεῦλες, πιεῦλια κλπ.).

ΔΙΑΔΗΜΙΑ *ΔΙΑΔΗΜΙΑ*
μακρὰ μὲν *μακρὰ μὲν*
μακρὰ μὲν *μακρὰ μὲν*
μακρὰ μὲν *μακρὰ μὲν*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Τὰ ζεῦλα ἔχουν ζυγὰ καὶ ἑκαστὸν ἐκ τῶν δύο μέρων διὰ βελτίαν εἰς τὸν ζυγόν.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ἡμεῖς οὐκ ἔχουμε... διὰ... με... κεφαλὴ... καὶ παξιμαδί... καὶ θίγεται «καβέττα».*

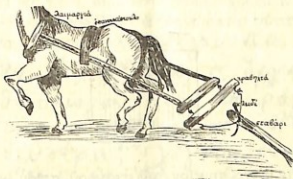
- σπανίως ἢ καὶ ζυγὸν (ἀποπερατωτικὸν) κεφαλὴ*
ἐκαστὸν καὶ «καβέττα»
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; 1935... *παξιμαδί*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζεψίμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Ὁς... εἰς μὴν... ἐκαστὸν... 7.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

4) ὀνομασίαν καὶ ὁ τοῦ ζεύξεως, καὶ εἰς πῶς καὶ πῶς ἐκδίδει.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. ἴσως ἄνδρας, ἢ γυναῖκα, ἢ ὑπηρέτης. ἢ ἄλλος. ἢ σπορά, ἢ ἄλλος. ἢ σπορά, ἢ ἄλλος.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). τὰ βοδία ἐκπορεύονται ἐκ τοῦ βοδιοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀλόγου, πῶς ἐκπορεύονται καὶ ἐκ τοῦ ἀλόγου τὸν προεμπρόσω οὗτος.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... ἐκ τοῦ βοδιοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀλόγου, πῶς ἐκπορεύονται καὶ ἐκ τοῦ ἀλόγου τὸν προεμπρόσω οὗτος.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). τὸ βοδὸν μὲ σχοινί, ὅταν κερᾷ.

- τὸ ἄλογον μὲ χαλίκον.
- παρακινεῖται ἡ κροῦσὶ τοῦ γεωργοῦ
« ἔλα καλὸ μόν »,.

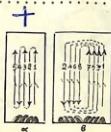

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ναι, ὡς τὸ σχεδιάγραμμα α, λόγῳ τοῦ μεγάλου κατακερματισμοῦ τῆς γῆς μας.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Ὁχι.

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

Ὁχι.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσδραδές κ.λ.π.);

ἐγίνετο, δὲν «μεταχέει», καθ' ὅλην τὴν ἐκτετατικὴν τοῦ χωραφιοῦ.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν;

ἐχωρίζετο.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶται ἄροτρον;

ἐξ ἀνάγκης καὶ ὡς ἐξ ὁρίων, ὅσοι καὶ ἐξ «στεινολάχιδας».

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Ν. διάνοιξις, μὲλλον ριχῶν καὶ παραλάβων ἀντακτιῶν.

1. Σημ. «στεινολάχιδας» = λίαν μικρὰ ἄροτρα τεμάχια εἰς ἡμερικὴν ἐδαφὴν με πρῆσους.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων, ἢ ἄλλων. ... ἐξ... ὅλα... τε... ὀργώματα... ἐξ... δια... σποράν, ἢ... ἐξ... δια... ἐλασιοκαλλιέργειαν, ἢ ἄλλα ἢ καλλιέργειαν, πρὸς θελείῳδιν ἐξ ἀποδοτικότητος... 29) 19.

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... ἐξ... ὅλα... τε... ὀργώματα... ἐξ... δια... σποράν, ἢ... ἐξ... δια... ἐλασιοκαλλιέργειαν, ἢ ἄλλα ἢ καλλιέργειαν, πρὸς θελείῳδιν ἐξ ἀποδοτικότητος... 29) 19.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω), δὲν χρυβιμοποιεῖται ὁροσπρά, ἀλλὰ τὸ τοσπρί. Πῶς λέγονται οἱ ὀργώματα. ... ἐξ... ὅλα... τε... ὀργώματα... ἐξ... δια... σποράν, ἢ... ἐξ... δια... ἐλασιοκαλλιέργειαν, ἢ ἄλλα ἢ καλλιέργειαν, πρὸς θελείῳδιν ἐξ ἀποδοτικότητος... 29) 19.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ἐξ... ὅλα... τε... ὀργώματα... ἐξ... δια... σποράν, ἢ... ἐξ... δια... ἐλασιοκαλλιέργειαν, ἢ ἄλλα ἢ καλλιέργειαν, πρὸς θελείῳδιν ἐξ ἀποδοτικότητος... 29) 19.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... ἐξ... ὅλα... τε... ὀργώματα... ἐξ... δια... σποράν, ἢ... ἐξ... δια... ἐλασιοκαλλιέργειαν, ἢ ἄλλα ἢ καλλιέργειαν, πρὸς θελείῳδιν ἐξ ἀποδοτικότητος... 29) 19.

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... ἐξ... ὅλα... τε... ὀργώματα... ἐξ... δια... σποράν, ἢ... ἐξ... δια... ἐλασιοκαλλιέργειαν, ἢ ἄλλα ἢ καλλιέργειαν, πρὸς θελείῳδιν ἐξ ἀποδοτικότητος... 29) 19.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποία ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Μὲ φαλτσέσα, ἢ γυ

ροζυρίτζετο, ἐν εὐθείᾳ θορίνας εἰς τὸ κάτω μέρος αὐτῆς σκαλίδας. Ἡ φαλτσέσα
ἐστὶν οἰκιστὴρ μὲ ζυλίην λαβὴν. χρῆ

οῖται καὶ δια κοιλῆ χόρτων. φαλτσέσα.
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); Ναί... μὲ τὸ τ. βαππὶ (μυτο -
τ. βόλνι).

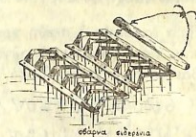
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ τὸ μυτοτῶνι.

(α) τὴν φαλτσέσα, ὁ χέριον, καὶ
περιγραφεὶ χινοστῆν
β) τὸ μυτοτῶνι ἐστὶν κοιλὸν
μυτοτῶνι τσαπὶ μὲ σκαλίδρι
ἀπο θερνέρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΜΥΤΟΤΩΝΙ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) ΜΕΤΕΒΑΝΤΙ
 ΠΡΩΒΒΑΤΟ ΜΕ ΚΑΒΡΙΑ ΚΑΙ ΤΕΒΕΝΑ, ΥΨ ΤΩ ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ
 ΘΑΛΗΣΣΗΣ, ΤΕ ΤΩ ΣΙΝΑΡΙ (ΣΙΝΑΡΙ) ΜΑΙ ΤΟ ΜΥΤΟ-
 ΤΕΒΕΝΙ.

Συνάρτηση

- λέγεται «αρχαΐα» και εμιν βωσραν χρειζον-
ται τρεψ «αρχιζτα». Συμμετρικόν των ὁρο-
γρικῶν, ὃ βωσθάν εζ κη. (ἡ ἀρχαΐα καὶ ἡ ἀρχαΐα)

- τοια χωραφια εκαλλιεργουντο (η καλλιεργουνται) δια την ορε-
ραν οσπριων. Πως εγινετο η σπορα και η καλλιεργεια εκαστου
ειδους. Τα χαρμερα με εκακινοχρωματα. Η σπορα
στα πεταχτα με δυο ορνιθιατα μικρα
καλλιεργεια δι' εφαισεις των ζιζανιων (βοσινωσις).

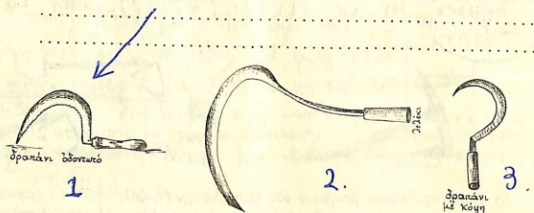
- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ... *κα' μιν... βοσκῆς δὲν βρώμεν καὶ κύνων ζῶν... ἐλαφιδόρην... καλλιεργῶν τὸ αὐχρικόκητι...*

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεὶς (βραγιεὶς)
καὶ ἄλλως. *Εἰς τὸν ἀγρὸν εἰς αὐλάκια καὶ*
ῥωτὰ καὶ ἀπακύνει· Εἰς τὸν κήπον εἰς βραγιεὶς.

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... Με' δρεπάνι
ὀδοντωτῷ

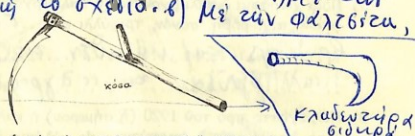
Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ἐκπῶδα σχηματίζονται τὸ δρεπάνι
νὰ ἀρῶν... δρεπάνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

ὡς τὸ σχέδιόν μου
ἐ βελ. 10. καί γ)
Μί τῇ κλαδευτῇ

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτῇ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

πανιοῦ ἦτο ὀδοντωτῇ
ἐν τῇ κόσσῃ, τῇ
φλατῆρας καὶ τῇ κλαδευτῇ
τῇ γ) λέγεται καὶ «κόσσοι»

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ τοῦ (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ἡ χειρο-
λαβὴ τοῦ δρεπανιοῦ, τῇ φλατῆρας καὶ τῇ
κόσσῃ ἦτο ξυλινῇ. ὁ σιδηρὸς δὲ ἐλέγετο
εἶχεν νῦν ὀνομασίαν τοῦ ὅλον ἐργα-
λείου.

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) δὲν κατασκευάζοι ἑκαυθα... Ἡ ἀφορμὴ δὲ
ἔκαυθα, καθὼς τὸ ἀγέροντος ἐν πατρὶν.

6) Ἡ το παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμός με τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
δοσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.). *το ὕψος τῶν ὄσπερ ἔχοντο διὰ χεῖρός, ἂν
τὸ ὕψος τῶν ἀγρῶν ἀποτυχίας δὲν ὀφείδεται τὰ ὄσπερ
καὶ ἔκτο φόβος τὰ τραυμάτιον μὲ τὰ ὄσπερ ἔχοντα οἱ ὄσπερ
στοι. τῶν δημητριακῶν (ρεβίδια - φακί - κουνκιά - φάρμα-
κ.)* Θερισμός τῶν δημητριακῶν. *μὴ ἴσχυα κ.α.λ.) πᾶντις μὲ τὸ χεῖρ.*

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Μετὰ δρεπάνι... ἀπὸ... οὐκ... μ. (εἴκοσι ἐκατ.)*

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... κοκκοῖ, ῥιζ

3) Ποι ακολουθούν τους θεοτόκους άλλα πρόσωπα (γυναίκες ή παιδιά), Θεία.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίς,
πίσματα, χερίς, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; *Ο θεριστὰς ἔκαστος καὶ ἀπιδίνει*
κατὰ τὴν χερὰ καὶ ἄλλοι τὴν ἴδιαν ἐξ χερόβολα.
κρετιρωσιῶν κρετρεῖς σταχυοί.

4) Πώς τοποθετούνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἑδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ ; Ποσά; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα
τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαί τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). ὅτι... χερίδες... ἐξέχονται
ἐπὶ τοῦ ἑδάφους καὶ τὰ βλάχνα, πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος.
"Αὐτὴ δερσιότης δένει τὴν χερίδα ἐν χερρόβοχα,
καὶ δέκερα βλάχνα ἐν τῇ χερίδι καὶ ριζοτομῇ
25-30 χερρόβοχα ὁμοῦ, ὥσαντες ἐπὶ χερροτόμῃ
δερσιότης δένει ἀπὸ 3-68 « κονταύρες ». Καθὼς ἐν
βλάχνα ἀπὸ αὐτῶν ἀγίνε σκαλεῖ δυνάμη. Ἡ δέκερα
τῆς κονταύρας, ἀπὸ λείγεται « φάνη », ἐνταῦθα

ἔως θάχνα, μὴ καὶ ἡ γέννησις, διὰ τὴν μὴ
κόστωται. τὰ θάχνα αὐτὰ εἰς «ψάνης», μὴ
τὸ δίδωμι τῷ μαγεύοντι «ἑξαγίζω», ἐπὶ τῇ
ἐκίερα. Συνήθως ἐκίερα δίδωσιν.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλοὶ κά-
λοῦνται ἀγκαλιές... λέγονται... κοιντοῦρες. (ἐπερίωσαν...
30 χειρὸς... ἐκίερα... μὴν)... οἱ κοιντοῦρες...
τοῦ ποδοῦ καὶ ὁρδίας, ἐς τὰ θέρμενα τῇ τῶν
χωραφίων. Μὴ μὴ, ἢ θὰ κέφαλα τῶν γυναι-
κῶν τρεφεῖσθαι... ῥοται ἡ γέννησις τῶν
ἀγωνιῶν καὶ... ἐκεῖ πυργώνον-
ται ἐς θυμῶν, ἐκίερα, μὴ τὴν θάχνην
πρὸς τὴν κέσπον καὶ ἐγκλίονται καὶ τὴν κορυ-
φῇ.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον; Ἄνδρες... καὶ...
γυναῖκες καὶ οὐχί. ἔξω. ἡπαρχοὶ καὶ
θερισταί.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι: με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἐποκοπὴν (ἐξκοπῇ). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή: εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ; (Παραθέσατέ με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Οὐ θέρμερα, καὶ...

καὶ ὁ γρυμὸς τοῦ γένου ἀμυδρὸς, ἢ μὴ ὁ κορμὸς
βοῦθι τῶν ἄλλων, εἰς ἀεγυρίαν «παρακαλῶ»
ὁ νοικοκύρης προσφέρει φαγητόν.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των); Ο.κ... γυναῖκες

καὶ εἰς τὰς δύο χεῖρας ἔφεραν συνήθως
καλῶς γυναικίαν μακρὴν, ἵνα μὴ ἀσθενῇ.
καὶ εἰς καὶ εἰς ἑξῆς ἵνα μὴ κενώσῃται
ἔως τὰς ἀδέρους τῶν θάχνων.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομά-
δος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; .

Ναί, ὡρο-
στύμν το Σάββατον περιφύειν τοῦ κύνου.
«Σάββατο μέρα, βάλε ἀρχὴ καὶ χειρὶν κύν-
ων, καὶ κύνες ἐν ἀγορῇ ἔρχονται καὶ θ' ἔλθω»

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ
τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐξήραν... γὰρ τὰ μέ-
λα δὲν το φέρνουν. Ποτὲ ὅμως τρέχουν τὸ
κύνος μὴδὲ σφουρίσκει τὸν καὶ δι' αὐτοῦ
τὰς ἄλλας ἐργασίας καὶ ἀπολαύσεως.
Ἰδιαίτερα τραγούδια δὲν ἔχοντες.

- 6) Πού τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν,
ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν
τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερί-
ζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας
στάχυν πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάθας, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν
εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐθιμικόν.

Ἄφηνον ἀθέριστον ἐν τῇ κτηνὶ περι-
κτον, αὐτῶν 8-12 χερσὶν βοῶν. τὸ ἀθέριστον
τοῦτο ἔβριζαν ἔπειτα «ξεδέρι». Δὲν
τὸ σταυρῶν καὶ τὸ ἔχουν «για-
νὰ τὸ γὰν εἶ τρεῖς ποντὰ»

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων
σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέ-
ρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς
ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; Τὰ δεμάτια ξεδι-

κοντοῦρεται - γίνεται ἀπὸ τοῦ μίστου τὸ δέσιμον.

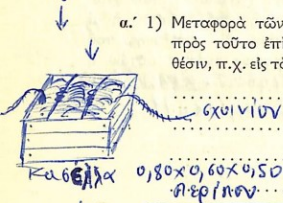

Τὸ δίδιμο γίνεται ἐς «μυῖα» 20-30
 κιλά, ξυάβη. Πρὸς τοῦτο ὁφρὲν μωσάειται μετὰ
 «καβέλλα» (κιβώτιον ξύλινον). ἐν τὸν «πέσω» γὰρ
 τοιοῦτο γράφειται: «... χυντρά» (κάνκαβις),
 καὶ δύο οὐρματα λιστῶν, φέραν τὴν γὰρ χεῖρα τὸν
 θανάον, «ἐπὶ τῶν χαντρά» τὸν σισμὶ τὴν γὰρ πόδια
 «χορευόντας», ὅρδης. Αἰολοῦντος δένεται τὴν γὰρ δύο
 οὐρματα. Ἐξοικὴ γὰρ ἡ «μυῖα» τοῦ θανάου
 θρῆναι ἀπὸ τῶν Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ καβέλλα-καλόνι/

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

«... 60» μεταφορά ἐπὶ
 ἄλωνα. γὰρ τὸν ἄλωνα
 Δὲ τὴν χεῖρα ἄλωνα
 δὲν κατὰ βάμιντο ἄλωνα...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τοποθετοῦνται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κτλ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως. ~~Θεμωνοστάσι~~
 τοιοῦτο γὰρ ἐκτενέστερον, μὴ προσοχῇ, ὡς
 τὰ ἄλωνα κατὰ βάμιντο πρὸς τὸ κέντρον
 γὰρ καὶ οὐκ ἐπὶ τὸ ἄλωνα.
 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄλωνα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; καὶ ἐνέκαθεν....
 τίς ἦτο ὡς τὰ ἄλωνα.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; καὶ ἐντὸς... καὶ ἐντὸς... ἔξω...
 ἀλλ' ὡς τὰ ἄλωνα... ἐκτενέστερον...
 ἐντὸς... «ποννέντι» (δουτικόν
 ἄνεμον) διότι ἐστὶ συνεχὴς καὶ ὁρ-
 τὸς, κατὰ ἀλλαγὴν διὰ τὸ ἀνέμεμον.

→ ἂν ἐκλάβουν τὰ ἄκρα τοῦ σκυλίου πῶς εἶχε
εὐωδουμένη πρὸ τοῦ βασιῦ. Μὲ τὰ γὰρ δὲ μισα-
φύονται ἐν τῇ ἀποθήκῃ.

5) Τὸ ἀλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Εἶναι ἕκα-
στον ἰδιωτικόν. Προσθέρεται δωρεάν, καὶ ἡ
χρῆσις τοῦ γίνεται μὲ τὴν σειρὰν τῶν μετα-
φορᾶς τῶν δερματιῶν.*

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλῶνισμα καὶ πότε λήγει ; *τὸν ἴουλιον,
πῶς λήγει καὶ Ἀγωνίᾳ. Ὑπερμεινὰ ὡρὴ τοῦ
15 Αὐγούστου. Οἱ κύνες τοῦτος - ἴουλιος - 15/8/19.*

7) Εἶδη ἀλῶνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματάλῳ-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλῳ-
νον (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Χωματάλῳ-
νον καὶ
κυβικὰ ἀντίση ὡρ 5 μ., ἰσοπεδωμένα καὶ
εὐεργετικὰ καὶ ἐκπορρωμένα. Ὁ ἀλῶνι-
σμός λήγει... καὶ ἀρχίζει καὶ ἐκπ. ζῴων τοῦτος
πυλὸς καὶ πύλη, ὡρ 1,30-1,50 μ.*

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλῶνι ἐκαστον ἐτὸς πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλῶνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλῳ-
νον) ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *Καθαρίζουν τὰ χόρτα. Προσθέρνουν χύμα
ὕψιλον (συνήθως) καὶ μὲ δύο ἄλλα, καὶ τὸν
πρῶτον τοῦ ἀλῶνισμοῦ τῶν κύνων καὶ ὡρὴν
ὡρὴν τῶν ὡρῶν... γὰρ καὶ εὐεργετικὰ,
πρὸς ἐκπορρωτικὴν. Κόπρον βοῶν καὶ ἀχύρα
ἐν ἀντικαταστάσει καὶ τὴν ἐκπύκνυν δόξιν.*

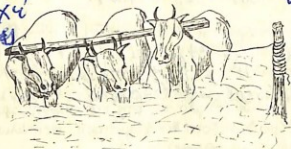
9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλῶνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλῶνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὡραν ; *Ὁρᾶς π.χ. 4 ἡμέρας
πρὶν τῇ τρίτῃ. Ἀρχίζει μὲ τὸ κάμνισμα τοῦ
ἄλῳ. Περὶ τὸν 9.30 π.μ. ἕως 2.30 μ.μ.
τοῦ ἐκτελεσμοῦ καὶ λήξεως ὁ καθαρισμός.*

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλῶνι τῶν δερματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλῶνόςτυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλῶμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλῶ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

τοσοῦτονται οἱ κότεοι ὅρδεις μίαν φέραν. καὶ οἱ
ἀνόνται καὶ οἰοῦνται τὸν ~~καὶ~~ τὸν χερσὶν αὐτῶν
ὅσο τὸ ἀνόν. καὶ χιόνονται χιόνι 2-2 φέρας
τὴν δεξιάν. φέραν. καὶ μὴ μίαν. γὰρ τὸ ἀνόν...
καλλίτερον.

Δίδεται ὁροδοχὴ
ὡς αὐτὸς αὐτῶν
καὶ ἐκτείνεται
εἰς τὸν ἄλλον.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου ξύλινος στῦλος, ὑψους δυοῦ πετρῶν (καλούμενος σπηχερός, στρουλουργός, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Κατὰ

παζῶνται οἱ σταχὲς μὴ δύο συκῆδες ἰσηγοῦς ὁροδοχῆς
δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς ἐν σχοινίῳ, καὶ τὸ
ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα. Ἀλλὰ μὴ ἑτεροῦν δεξιᾶς
εἰς τὸ ὁροδοχὸν. τὸ σχοινίον λήγεται δεξιᾶς
εἰς τὸ ὁροδοχὸν καὶ ἀριστερᾶς (β)

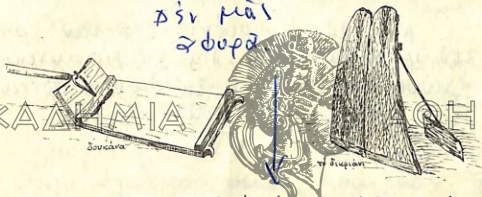
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινίον ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινίον εἰς θηλιές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

Τὰ δύο ἄλλα ἦτο, μὲ διχαίς, δεμέναι ἀπὸ τῶν χαλκῶν (χωρὶς χαλκῶν). τὸ ὄκριν τὸν ὄκριν, ἐδένετο κατὰ τὸ ἐν ἄκρον μὲ κόμπο ὅσῳ ἦτο, διχαίς, μεσάζον τῶν χαλκῶν τῶν μύλων καὶ κατὰ τὸ ἄλλον ἐδένετο, μὲ ζεύξιν πρόσθ ὅσῳ ἦτο ὡς ὅτε, ὅτι τῆς ἐξιδιμῆς διχαίς ταύτης καὶ ἡ ἑξῆς χωρὶς τὴν εὐχίαν καὶ φέρουν τὰ ἄλλα 4 «βόλτες» ὅσιν περιφέρεια τοῦ ἀλωναίου, τοῦ ὅ ἀρχιμύτης ἐγγὺς μὲ ὅσῳ ἦτο,

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

ἄν μὲν
ἀφουρά

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνη, βολώσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

«μύρια» ἀλλήως»... «ἐξερθεῖν ὅσῳ ἦτο» καὶ ὑστερὰ ἀπὸ 4 βόλτες ἀφουρά ἐπὶ τῆς περιφέρ., ἔρχιν τὸ εὐχίον. Μετὰ τὸ εὐχίον, ἔλθον ὁ κόμπος ὅσῳ διχαίς, ἔβηναν τὰ ἄλλα ἔξω, ἔλην ὁ ἀρχιμύτης σὺν νοικοκύρῳ τῶν εὐχῶν εἰ χίλια μόδια καὶ εἰ ἄλλο καρπῶν» καὶ τὸ ὄκριν, ποὺ ἦν ἐν ὅσῳ ἦτο τὸν ἰδιον ὅσῳ ἦτο τοῦ καρπῶν ἔρχοντο ὅσῳ ὅσῳ ἦτο. Ἀπὸ ταύτης τὸ ἔπαρ ν ἦτο πρῶτα ἐβόλκεν τὸν καρπῶν των.

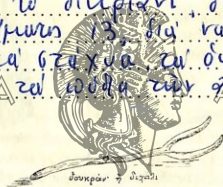

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Περὶ. 2. 21.

9.30 π.μ. ἔξω 2.30 π.μ., ὅτε καὶ παρὰ -
τοῦτο τὸ ἀγῶνιμα διακοπὴ δὲ γίνεται,
ἐντὺν ἀποροῶτον βροχῇ - καὶ οὕτω στὸν πατε-
ρα μου τὸ 1943 - ὅσοις ὑποναρβάνετο,
ὅταν δὲ ἔβριζονε τὸ ἀγῶνι καὶ ὁ καρπός.
Εἰ μὴν ἀπρίστιον αὐτὴν ἡ μετὰ τοῦ γεωργοῦ
ἦτο ἀνοπορήσιμος. Ἐντὺν ἐμνοίας, ὡς καὶ ἡ χεῖρ τοῦ
κοινῶν 10 μινύων

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῇσιν; (Εἰς τινὰς τοποὺς χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ναὶ τὸ δικράνι, διὰ τὴν χρῆσιν
τοῦ βρωμίου 13, διὰ τὰ ριζωμένα καὶ
ἀγῶνι καὶ σταχὰ καὶ ὀνοῦα ὡς ὡς καὶ
ἔξω ἀπὸ τὰ ὀνόμα τὴν ἀλόναν.

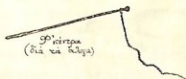
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ; Ναί.

- 14) Ἦτο ἐν χρῇσιν εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ναὶ ἡ ἀβίτσα 22 μῆκος ράβδου 1 μ.
καὶ τὸ λουρίον 22 4 μ.

ἐχέδων

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν : 5. τρώβ. 4.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Χαρμῆνι.....

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδιὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνισταὶ), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.....

ἤ χωριάτες (κίτσους ἤ πῶ), οἷς ἐκ μὲν οὐ
ἔλαβον ἐξωμῆσιν καὶ ἐσωμῆσιν ἀκριβοῦς
τὸ 10% τοῦ καθαροῦ καρποῦ.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

καὶ ὁ στρογγυλὸς κόπανος ἐν ξύλῳ διὰ
μικρὰς ποδοῦντες καρποῦ.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; ἤ φησὶ ὁ ἴδιος

«κόπανος», ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν «λίπεροκόπανον»
διὰ τὸ γινῆρι. τὸ σχῆμα ἐκ προμηχανῆς
ἐργασίᾳ, ἥτοι ἐκ ξύλου ἐλαίας. τὸ «κοτάνισμα»
τοῦ (καυτοῦ) μύκης 0,12 μ. καὶ ὁ κύριος κόπανος
μύκης 20-25 ἐκαστοῦ καὶ διαμίστρον 0,10 μ.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;

Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *ἐς... τὰν... αὐλήν... τοῦ*

*βαθείαν... δειλὴν δένδρον, τὸ κοπάνισμα ἐπὶ
ωκευὸς σιταποστέλλει μὲν ὡς, ἵνα μὴ σπάζουν
τὰ σιταποστέλλει (κόκκωσις). χρῆσις τοῦ
δι' ὅγα τὰ δώρα.*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν σιταποστέλλων...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Ἰσὺν ἀροσώων... ἡ... ἀροσώων,
ἡ... ἀροσώων... (ἀροσώων... ἀροσώων... ἀροσώων...)
ἀροσώων... ἀροσώων... ἀροσώων... ἀροσώων... ἀροσώων...*

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχυος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας).

ΝΑΙ. Εἰς δεξιὰς ἐξ
τῶ χύμῳ δὴ τὸν ἄλωνα. Ἐξ ἑξῆς τοῦ μύλου ὁ χωρισμὸς
τοῦ καρποῦ καὶ ὅχι ἀχυροποίησις. Τὸν καρπὸν
ἐξ ἐκχυρίσιν ἀπὸ τῶ ἀδερᾶς τὸν ἄνεμιον
καὶ χερσὶν ἀναβιβάλλοντες τὸν καρπὸν
μὲ τὸν ἀρύλοχον (Κόβεινο).....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;
Χωρὲς ἐν δὲ μὲν ἀγρο-
γραφίᾳ κατὰ τὴν ἐρμῶν, ἀλλὰ δὲ ἐτραγουδοῦντο
ἀδελφεὰ ἄσματα.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).

ἀδελφεὰ μὲν.....
τὸν ἐπὶ τῶν ἀλόνων.....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Χαρμάνι. τὸ χαρμάνι μετετοιζέ-
το ἐν μὲν ἀλόνι καὶ τὸν ἀνέμιον φέ-
τε δικριάνι. καὶ ὁ καρπὸς μὲ τὸν ἀδελφά-
ζυγιστὴν γυνάρι, ἢ καὶ καλὰ τὸ ἀλόνι - καὶ
καὶ τὸν ἀνέμιον καὶ ἀνέμιον φέτε τὸν
καὶ τὸν ἀνέμιον καὶ ἀνέμιον φέτε τὸν
καὶ τὸν ἀνέμιον καὶ ἀνέμιον φέτε τὸν

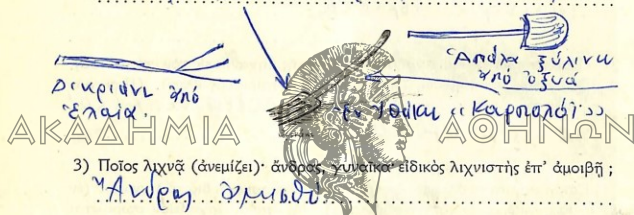
ἀνάλα.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *ἐπιβεβαιω-
ν καὶ ἡρχίσαν τὸ λίχνισμα χωρὶς τοῦ σω-
ροῦ καὶ ἐπὶ τοῦ σωροῦ.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Πρῶτον μετὰ τὸ δικρι-
ναι τὰ κάρφη, ὅταν χωρὶς τοῦ σωροῦ, ὁ καρπὸς, μετὰ
τὸ καρποχόει καὶ ζῆλον μετὰ τὸν σωρόν.*

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας· γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ἄνδρας ἀμειβόμενος

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*- ἔχοντο « κούμασθαι » ἐκμαρτυροῦν ἀπὸ τοῦ
σωροῦ τοῦ σίτου μετὰ « βαρυντικῶν » ἀπὸ
ἡ κάνδας, διαμαρτυροῦν τὸν « ἀδραχτοῦν »
τὸ « κούμασθαι » δὲν ἐκμαρτυροῦν ἀπὸ τοῦ
σχωροῦ ἀπομαρτυροῦν τὸν « ἀδραχτοῦν ».*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

οὐχι ἐνταῦθα

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .. *Μετὸ
 ὑκαίνωτο σαρωματὸ κ.λ. π. κ. ε. τοῦ ξένου
 ἐρώτημα 4. -*

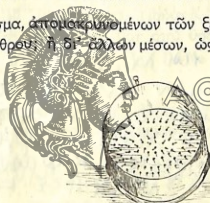
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

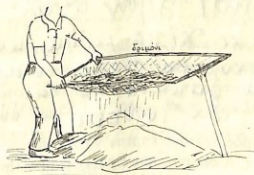
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο· παλιὸν δερμάτινον

κάθρος ἢ ἀρυλός

δριμόνι

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχθυόγραφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ὅς ἐστι ὁ
 ὁ καρπὸς
 ὡς οὐδὲν ἴαν
 χιλιόγραμμων.

τοιοῦτος καὶ οὐδὲν τὸν ἁγίου
 ἐμμετρεῖτο
 οὐδὲν ἔχει
 ἄλλὰ

τὸ κῆρ
 μετ' τὸ
 κερὸν οἶτον

 ἦτο ἕκαστος τὸν ἄλλον ἐν
 κοινῇ νενεκίδει (ἐὰν περίωον τὸ κλῶν γίζον

- 2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ ἀλώνι; 6ον ἀπὸ 30 χιλιο-
γραμμ.
- α) τὸ παπαδιάτικο, οχι

α) τὸ παππαδιάτικο, οχι

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, vχ1

γ) τὸ γυφτιάτικο, ὅχι

δ) τὸ ἀγωνιστικὸ κλττ. 0x1

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἔχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

το κινόν (σούχι χιλιόγραμμα), κι
αυτὴν πάλιν = πρὸς 30 χιλιόγραμμα
αερίων. Αὐτὸ τὸ κινόν ἀγορᾶ ὅσον ἴσον
πρὸς τὸν ὅγκον 100 νιτρικίνων καὶ ὅχι βροχ

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Σταίρι...τον, εἰς...μεζυμῶνα...θαύκας
τὸν ἔβλεπον «μπολοβίνες», βασιμῆες
καὶ ὡὰν ἄρχμλειον.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ὙΠΑΙΘΡΟΝ ;

- ἡ ψαμνὴν ἐνέληγον σωθῶσαν ἐν τῶν σωθῶν
 τῷ ἔωχθῆσαν καὶ ὅλησαν σωθῶσαν ἡτοιμασθῆσαν ἐν
 τῷ ἰαζελάκι ὅσα ἐπὶ κοινὴν καὶ ὅσαν ὁ ἱερεὺς
 ἔρχετο ἐν τῷ ὁπότε διὰ ψαμνῶν καὶ ἐν τῷ
 σωθῶσαν καὶ τῶν ἐρραντίζε με ἀγαθῶν.

- OX.

ἡμεῖς οὖν ἡμεῖς ἐκείνους καὶ ἐν ἡμῶν ἑαυτοὺς
 ἡμεῖς οὖν ἡμεῖς ἐκείνους καὶ ἐν ἡμῶν ἑαυτοὺς
 ἡμεῖς οὖν ἡμεῖς ἐκείνους καὶ ἐν ἡμῶν ἑαυτοὺς
 ἡμεῖς οὖν ἡμεῖς ἐκείνους καὶ ἐν ἡμῶν ἑαυτοὺς

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

- 2) Zehn Hühner zum Verkauf zu Kaufpreis zum Verkauf.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; α) ... 24 ...

Σάββατο τὸ βόρηνον ἐς κεντρικὰ οὐρεῖα
 καὶ εἰς γυμνασίον β). Τὸ καψίμω ζῶν
 τοῦτο ἐς τὴν κεντρικὴν Πλατεῖαν τὸ
 Πάθος ~~αὐτὸ~~ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ
 Ἀδάμ.

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

«Τῷ Παννιῷ τῷ ἀρμυτῷ»

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...

Τα' ωαυδία, ἀλλὰ καὶ οἱ μεγάρτοι.

- 2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.

Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; *τὰ κομμάτια σουφλιδις*

συλλέγονται λείψαντα ξύλα από φράχτες και
 βότρυες και για υποβιολογία κρέμεται και
 ραβδών (εξ' αέρος κέρως ~~από~~ των δερτοβίων βότρυων)
 Πώς γίνεται η συγκέντρωσής των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

- 3) Πώς γίνεται η συγκέντρωσής των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

1000 τὴν πρυτανείαν συνεκτρέφοντο οἱ μακροί,
οἱ ῥῆδες καὶ γὰρ ἐκτρέφοντο καὶ γὰρ
τὸ πρῶτον βιότως ἀρᾶς φέροντο, καὶ γὰρ γινόντες
μικροί καὶ μέγιστοι καὶ ἄλλα τὰ τὰ γινόντα.

Με το όνομα σου, ηρώα και ο πατήρ Ν

κάθε μέριον δύναμις ἐστὶν τῆς ἑλπίδος ἐξ ἧς ὁ ἄνθρωπος
 γ. Ποῖα αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ; ἐξ ἧς ἐλπίδος

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

burns & wd conditions:

«Τ' ἄϊ Γιαννοῦ τὸ χάρματάς».

Γέφυρα, γυνή, δέντρος, κίττοι σκελετοί.

« τὸ κόκκινο σταγύρι »

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

ζωοποιῶν δι' ἀναγεννησάμενοι, ἵνα

καὶ τὴν πρώτην αὐτῶν ἱκανώτερον

Συνδυάζει κατά την οργάνωσή της

μεταφυσικά και φυσικά. Διότι τ' έβλεπε

αίτιας, ὅτε ω₅₁αρερευροντο σαι μικρο-τρεματισμοι στιλ θυκαίματα.

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Ζῶσι τὸ ἰδιαιτέρον.

τὸ ἔθνος τοῦτο διακρίνεται ἀπὸ
οὐτέρου.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .. κατὰ τὸ .....

Πάσχα, ὁμοίωμα τῶν Ἰουδαίων.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἐν ἑνὶ τῶν Ἰουδαίων (ἐν τῇ γῆ τῶν χόρταιν) ἔστι
τὸ δένδρον αὐτὸ τοῦ ὅτι ἔστι γῆ τῶν ἐν
ἐν τῇ γῇ αὐτῇ καὶ ὁ Ἰουδαῖος αὐτὸν
ἀπὸ τῶν χαρμυλίων θάφει τὸν θάνατον.
Ἰδιαιτὴς διαδίκασμα δὲν ἔχοντο.

τὸ ἔθνος τοῦτο δὲν διακρίνεται οὐτέρου.
ἔστι τὸ γένος τῶν ὁμοίων ἔθνεσιν ἀπὸ
μνηστικῶν: τῶν Ἑλλήνων τῶν Κωνσταντίνου
ἀπὸ τῶν ἑσθίων 1936.

Συμπλ.) λόγῳ ἐλλείψεως χρόνου καὶ διότι ἔχον καὶ
εὐχίρειαν ἐν αὐτῇ συγκατασκευῇ μετὰ καὶ
πολλῶν μὴ νὰ ἐμπεριλαμβανῶνται τὰ πλεονεκτήματα
αὐτῶν, δὲν ἐξήρουν καὶ τὴν ἀπὸ
ἑαυτῶν ἰδιαιτέρον τὴν ἐξουσίαν.

— Ἐν Στάυρω Ἰουδαίας τῇ 29ῃ Ἰαν. 1970.

Συμπλ. 2) Πρὸ συλλογῆς
ρωσῶν τῶν παρόντων.

Ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἑλλήνων
καὶ τῶν ἑλλήνων τῶν ἑλλήνων
καὶ τῶν ἑλλήνων τῶν ἑλλήνων

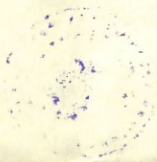
Συμπλ. 3) Ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἑλλήνων

ΣΩΤΗΡ Σ. ΚΟΥΒΑΡΑΣ
Διευθυντής

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

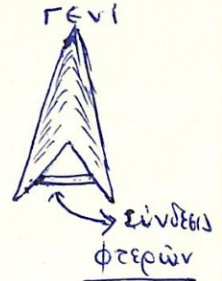
ΑΘΗΝΩΝ

Συμπαλίσωμα τῆς
βελίδος 3. ὡς φαίνεται

Τὸ διμερὲς ὄργανον (διδύμοον)
τῶν ἐν θρίκων κ. κοντοπόρτῃ,
κατασκευασθὲν ἐν πάρεσσ.

30-1-1970

- 1 = Ἀλετροπόδα
- 2 = χερσὺν λάδι ἢ χερσὺν λί
- 3 = Γενί
- 4 = Διδά (δύο δίδας)

- 5 = Σάβδα
- 6 = Σταθάρ
- 7 = Τύγι (συμφίγει)
- 8 = Δίδα (συμφίγει τὸ τύγι Νο 7)
- 9-10 = Τραβιζό

- 11 = Δίδα συμφίγει τὸ Νο 10
- 12 = Γέματα
- 13 = Ξίλαων λίν
- 14 = λαμπριά
- 15 = λαβὴ καὶ σπῆδης. →

Handwritten text in Greek, possibly a label for the diagram.

Συμμετρίως των ηρώδων

16 = κλειδωτός - 17 = φτερά.

Συμμ. Εάν πασκάρις (3=6/3) ζών βίδα № 8, υατάρχεται, ή γυρίσεται, κατὰ βολάχων, τὸ № 9 ἄφου συνδέεται τὴ κλειδωτὸν βίδα № 16.

Σφίγγοντας αὐτὴν βίδα № 8 βεβαιώνεται τὸ γύρι-
μας τῆς κεφαλῆς τῶν σταθεροποιεῖται ἐν τῷ κέντρῳ
μυζὸν συρτῶν τὸ τραβιζό № 9. Διὰ τῆς
λειανερῆς τῶν αὐτῆς, τὸ γύρι (№) 7, ρυθμίζει
τὸ βάθος ποὺ δαί εἰσέρχεται τὸ λενί.